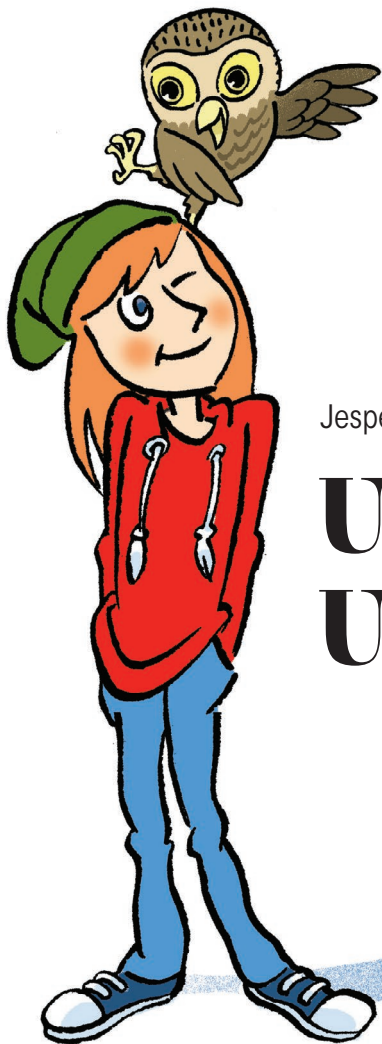

Jesper Tornbjerg

Uglens Univers

**Victoria & Verdensmålene nr. 4:
Uglens Univers**

Første oplag, 25. september 2020
ISBN: 978-87-972219-3-8

Udgivet i samme serie:

Victoria & Verdensmålene nr. 1: Den Magiske Kjole
Victoria & Verdensmålene nr. 2: Geden med Fipskægget
Victoria & Verdensmålene nr. 3: Kong Gulerod
Victoria & Verdensmålene nr. 5: Farvel til Absurdistan
Victoria & Verdensmålene nr. 6: Vandspejlet
Victoria & Verdensmålene nr. 8: Jorden Rundt på Otte Timer
Victoria & Verdensmålene nr. 13: Isbjørnen

Lixtal: Ca. 30

© Forlaget Tornmountain, Copenhagen, Denmark

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder f.eks., at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst og Node.

www.victoriaogverdensmaalene.dk

jesper@victoriaogverdensmaalene.dk

Forfatter: Jesper Tornbjerg

Illustrationer: Knud Andersen og Camilla Liv Hansen

Design & produktion: KLS PurePrint

Trykt på PurePrint Uncoated

Undervisningsmaterialer: Rikke Falkenberg Kofoed, Leg med IT.

Victoria & Verdensmålene

Jesper Tornbjerg

Uglens Univers

Bogreolens hemmeligheder

Victoria gnider sig i øjnene. Klokken er ved at være mange, men nogle gange er det svært at tage sig sammen, selv om man er 12 år. Victoria burde børste tænder. Hun burde sige godnat. Hun burde gå i seng... men hun er nysgerrig på livet.

Mor sidder ved køkkenbordet med en bog. Hun er sygeplejerske og elsker at blive klogere.

- Hver gang jeg lærer noget nyt, bliver jeg bedre til at passe på mine patienter, siger hun og dykker ned i en kompliceret tekst.

Far ser fodbold på tv. Samtidig løser han en kryds og tværs i sin avis.

- Fugl på ni bogstaver, der begynder med 'k'? spørger han ud i stuen – uden at få svar.

Victoria lukker øjnene og leger en leg, hun lige har fundet på. Den højre pegefinger løber hen over familiens bogreol. Fingeren stopper ved en bog, som hun skal læse et afsnit i. Hun åbner øjnene og slår op på en tilfældig side:

Uglens Univers er inspireret af virkelige personer, men alt er fiktion. Tak til alle bidragydere og engagerede lærere overalt på Jorden. Denne bog er dedikeret Michael Nylandsted Larsen, der som repræsentant for Dansk Handicap Forbund har været med til at gøre denne bog mulig, men som desværre ikke nåede at læse den færdige udgave, inden han gik bort.

'I øjeblikket er der 60 millioner piger og drenge, der misser at komme i skole', læser Victoria.

'Over 700 millioner mennesker kan ikke læse og meget fattige', citerer hun videre.

- Hold da op, tænker Victoria, der ved, at der bor næsten seks millioner mennesker i Danmark.

- 700 millioner analfabeter. Det er godt nok mange, siger hun for sig selv og skifter bogen ud med en anden. Denne gang læser hun med høj og klar stemme:

'Uddannelse er det mest kraftfulde våben, som du kan bruge til at ændre verden'.

Mor og far kigger nysgerrigt på hende. Victoria klasker bogen i med et smæld og sætter den på plads. Hun lukker øjnene og lader igen pegefingeren vandre hen over bogryggene. Nogle føles glatte – andre er noprede. Nogle er brede – andre smalle.

- Nu skal du i seng, Victoria. Malte er faldet i søvn for længst, siger mor og sætter sine læsebriller op i håret.

Malte er 8 år, og Victoria må som regel gerne være lidt længere oppe end sin lillebror. Han brækker sig

altid, men der er ikke noget at rafle om. Eller som far altid siger:

- Du skal i skole i morgen. Som forældre skal vi sørge for, at du er veludhvilet, mæt og når frem i tide. Det mangler bare, når det er gratis at gå i skole, lyder fars remse, som Malte og Victoria efterhånden kan udenad.

- Det mangler bare, når det er gratis at gå i skole, lyder ekkoet fra Malte og Victoria, mens mor fniser, og far ser forbløffet ud.

Victoria lukker øjnene igen. Hun fisker en ny bog frem, slår op på en side og åbner det ene øje lige akkurat så meget, at hun kan læse:

'Uglen har ry for at være et klogt dyr. Den er symbol på visdom. Sådan har det været i flere tusinde år. Forklaringen er, at kirkeuglen var Athenes hellige fugl i det gamle Grækenland. Athene var videnskabens og klogskabens gudinde', læser Victoria.

Hun har svært ved at forstå, hvad det handler om. Sådan er det ofte med bøger for voksne, tænker Victoria.

- Kirkeugle! Det var lige det ord, jeg manglede. Tak Victoria, siger far – og bryder samtidig i et brøl:

- Mål! 2-0. Nu kører det. Kom så drenge!

Der er åbenbart scoret i fars fodboldkamp. Victoria ryster på hovedet og læser videre:

'Uglen er også et symbol på natten'.

- Nemlig! Og nu skal du i seng, fastslår mor.

Victoria er lidt frækkere, end hun plejer. Hun tager bogen med hen til spisebordet og kigger på billeder. Især hæfter Victoria sig ved en tegning af gudinden Athene med en lille ugle i den ene hånd og et langt spyd i den anden.

Mor kigger med.

- De gamle grækere levede for over 2.500 år siden. De troede på Zeus, Athene og mange andre guder og gudinder. Athene var gudinde for krig og lidt af hvert, men i dag er hun mest kendt for klogskab, siger mor og lægger en blød hånd på Victorias underarm.

- Aiihhh! 2-1, lyder det henne fra sofaen.

- Nu bliver det lidt for spændende, siger far.

Victoria smækker bogen i med et smæld.

- Jeg vil forandre verden, så verden bliver mere bæredygtig. Uglen skal hjælpe mig. Alle har ret til at kunne læse og regne, fastslår Victoria og sætter bogen på plads.

- Men først skal du børste tænder, smiler mor.

En nat med vilde drømme

Victoria ligger uroligt i sin seng. Hun drømmer, at hun er i skole sammen med Laila, Ida, Benjamin, Omar og de andre klassekammerater. Alle er spændte.

- Velkommen til Verdensmåls-Eksperimentet, siger Mette, der er lærer og næsten altid går i lyserødt tøj.

I dag – eller i nat må det være – bærer Mette en kjole i alle regnbuens farver. Victoria kender farverne. De bliver brugt, når de skal lave opgaver om Verdensmålene. Victoria kan huske, at rød skal udrydde fattigdom, karrygul handler om at afskaffe sult, og med farven grøn skal vi blive sundere.

- I skal en tur rundt på Jorden for at lære om Verdensmål nr. 4, så vi kan sikre uddannelse til alle, fortæller Mette.

- Hvordan rejser vi rundt? spørger Victoria lidt forvirret.

- I må vælge et dyr som følgesvend, siger Mette som den naturligste ting i verden.

Victoria tænker på en farlig isbjørn med sylespidse tænder, og hun vågner med et spjæt. Værelset er buldermørkt, og hun kan hverken se eller høre. Langsomt vænner Victorias øjne sig til den sorte nat. Hørelsen vender også tilbage. Hvad er det, der skriger i det fjerne?

- Virv. Virv.

Øjenlågene føles tunge, så selv om Victoria har lyst til at stå op for at kigge ud, døser hun hen. Dynen føles varm og rar, så det er svært at komme ud af fjerene. Victoria er nysgerrig, men hun er for træt og vender tilbage til drømmeland.

- Jeg vælger en ugle, tvinger Victoria sig til at sige.

- Jeg tager en delfin, for det er det klogeste dyr på Jorden efter mennesket, siger Benjamin, og så diskuterer klassen, hvem der har ret.

- Delfinernes hjerner er de største, siger Benjamin.

- Ja, men ugler kan se og høre i mørke. Uglen er et symbol for klogskab, fastslår Victoria.

- Min far siger, at uglen er dum som en gås, siger Benjamin.

- Flagermus kan flyve og finde vej, selv om de er blinde, siger Aske, der kan se takket være briller med tykke glas.

- Stop, stop, stop! afbryder Mette.

- Delfiner og flagermus er gode valg, men uglen er kendt som en kløgtig fugl, så den er nyttig at følges med, fastslår hun.

Mette siger, at klassen skal arbejde kreativt med Verdensmål nr. 4, der handler om kvalitetsuddannelse til alle. Målet er specielt, fordi det er med til at sikre, at vi opfylder alle Verdensmålene på en fredelig måde.

- Uddannelse er også med i teksterne for de andre 16 mål, så det spiller en central rolle for, at vi får skabt en bæredygtig udvikling, siger Mette og sætter klassen i gang.

Eleverne må selv vælge, om de vil lave film, podcast, teater, sang, tegninger, danse, spille fandango eller andet. Bare de gør sig umage og arbejder koncentreret.

- I Verdensmåls-Eksperimentet handler det om at lære om livet. I skal ikke lære for at bestå en test, siger Mette.

Victoria vender sig uroligt i sin seng. Drømmer hun, eller er hun vågen?

Pludselig sidder der en lille ugle med gule øjne i vindueskarmen. Sikke en nat! Uglen ligner Athenes kirkeugle med hvide pletter på halsen og rundt hoved. Uglen ser sjov og venlig ud, synes Victoria.

- En kirkeugle! udbryder hun og sætter sig op i sengen.

Victoria genkender uglen fra legen ved bogreolen, men hun har aldrig før haft besøg af sådan en fjeret fætter.

- Godnat! Jeg hedder Minerva. Jeg skal flyve dig til Uganda – og måske også hjem igen, siger uglen og blinker med det ene øje.

- Hold dine sanser åbne. Jeg hjælper dig og dine klassekammerater, tilføjer Minerva.

Victoria tror ikke sine egne øjne – eller ører for den sags skyld. Hun falder i søvn med en fornemmelse af, at i morgen bliver en usædvanlig dag.

Skarpe kløer på skulderen

Victoria cykler i skole. Hun føler sig frisk som en havørn, men hun har svært ved at koncentrere sig om at holde hjulene på cykelstien, for hun tænker på Minerva. Mens Victoria tramper i pedalerne, kigger hun rundt efter sin nye ven og skytsengel.

Lige før skolen mærker Victoria to kløer på sin ene skulder. Av, det gør ondt.

- Vær' ikke bange! hvisker en stemme.

- Jeg følger dig hele dagen, uden at de andre opdager mig. Jeg er usynlig, tilføjer Minerva og gnider sine bløde fjer mod Victorias kind. Fjerene kilder dejligt.

- Virv. Virv, skriger ugle så højt, at børnene i nærheden kigger forundret på Victoria. Uglen er usynlig, men bestemt ikke lydløs.

Victoria smiler uskyldigt til børnene, parkerer cyklen og låser den. Hun troede, ugle sagde 'uhu', men kirkeugler 'synger' tydeligvis en anden måde.

- Virv. Virv, gentager Minerva, mens Victoria hysser på den.

I dag skal Victorias klasse arbejde med FN's Verdensmål nr. 4, der handler om at sikre gode uddannelser til både børn og voksne. Mål nr. 4 er meget vigtigt, for viden er en forudsætning for, at vi kan nå alle de andre mål.

- Det er cool at lære om mål nr. 4 her på min ugle-dag, smiler Victoria for sig selv.

- Hvad er FN? spørger Chen, der er helt ny i klassen.

Chen er fra Kina og er næsten lige startet i en dansk skole, så det er flot, at han allerede tør stille spørgsmål.

De andre elever har hørt om FN's 17 Verdensmål, så de ved, at FN står for Forenede Nationer. De ved også, at FN blev oprettet efter 2. verdenskrig for at give fred og sikkerhed til mennesker overalt på Jorden.

- Alle verdens 193 lande er samlet i FN. De har vedtaget, at vi skal udrydde fattigdom og sult senest i 2030, forklarer Jonathan, der er lærer og har flot hår.

- Mennesker går typisk mætte i seng, hvis de kan læse, skrive og regne. Derfor er Verdensmål nr. 4 supervigtigt, tilføjer Mette, der i dag bærer en spraglet kjole i alle regnbuens farver. Victoria genkender kjolen fra sin drøm.

- Det var godt nok underligt, tænker hun.

Jonathan og Mette har forberedt et tværfagligt forløb for klassen, hvor de har dansk, engelsk og natur/teknologi på én gang. Verdensmåls-Eksperimentet, kalder de det.

Eleverne skal arbejde i hold og lære af hinanden. Det giver lærerne tid til at hjælpe dem, der har brug for at få forklaret opgaverne lidt anderledes end de fleste.

For eksempel er Laila ordblind, så hun har svært ved at læse. Omar har forstuvet en fod i fodbold, så han humper rundt med krykker. Forstuvningen går snart over, så han har ikke brug for en kørestol

ligesom Miriam, der har mistet et ben i en bilulykke.

- Jeg glæder mig til at opleve, hvordan I har løst Verdensmåls-Eksperimentet. Vi starter med at se den film, Victoria, Ida og Aske har lavet om undervisning i Uganda, siger Mette og tænder for en computer.

Victoria bliver knaldrød i hovedet. Alle mulige tanker drøner rundt i hovedet på hende. Hun mærker panikken brede sig:

- Har jeg været i Uganda? Har vi lavet en film om uddannelse? Er det her en drøm?

Victoria er forvirret og paf. Hun kan mærke, at Minerva stadig sidder på skulderen, og det gør hende tryk.

Mette har fundet filmen frem og trykker på play. I det første filmklip flyver en lille ugle op og sætter sig i et træ under Afrikas blå himmel. I det næste klip er Victoria klar til at tale med en ung kvinde med mørke, levende øjne.

- Aha! Drøm og virkelighed smelter sammen, konkluderer Victoria for sig selv.

Film fra Uganda: Alle har ret til et godt liv

Uganda! En sød, let duft af tropiske blomster breder sig i klasselokalet, selv om der er mange tusinde kilometer til Østafrika. Musik toner ned... nærbillede af:

Shamim, 31 år. Hun blev født som det, der dengang blev kaldt spastiker. Nu hedder det cerebral parese eller bare CP.

Shamim fortæller, at børn med handicap indtil for nylig blev betragtet som en forbandelse af deres familie – ja selv af deres forældre.

Heldigvis har meget ændret sig, siden Shamim begyndte i skole for 25 år siden, men nogle børn med CP og andre former for handicap bliver stadig – som dengang – gemt væk i usle hundehuse i baghaverne.

Disse børn går glip af skolen, så de kan hverken læse, skrive eller regne. Derfor tror folk, at de er dumme og uden værdi. Mange mener, at det er en

naturlov, at mennesker med handicap har svært ved at begå sig i livet.

- Men det kan vi. Vi er ikke en forbandelse. Vi er mennesker ligesom alle andre. Alle har ret til et godt liv, og alle trænger til hjælp ind imellem. Alle! fastslår Shamim, der nu rejser rundt i Uganda og taler med børn med handicap og deres forældre og lærere.

- Hvad fortæller du børnene? spørger Victoria, mens kameraet kører.

- At vi alle kan blive noget vigtigt for os selv og andre. Vi er stærkere, end vi tror – uanset hvordan livet starter, siger Shamim.

Kameraet zoomer ud, så alle kan se, at hun bærer en magisk kjole i sort, gul og rød.

For 25 år siden gav Shamims forældre hende en gave for livet: De sendte hende i skole. Forældrene vidste, at hvis de hjalp hende til et godt liv, ville de også selv få det lettere.

- Sådan er det også gået, men det har været svært, erkender Shamim.

Hun forklarer til kameraet, at hun er født med en

hjerneskode. Den gør, at hun har svært ved at styre sine muskler. De fleste børn begynder at gå, når de er cirka ét år, men da Shamim var lille, blev hun ved med at kravle, og hun havde svært ved at tale.

Da Shamim var seks år, blev hun båret i skole af sin mor. Op på ryggen og afsted. Hver eneste dag!

Undervisningen foregik i støvet under et træ, så børnene skulle lære at læse, skrive og regne på den

bare jord. I starten ville ingen lege med Shamim, fordi hun var... anderledes.

Når hun skulle på toilettet, måtte hun kravle på sine knæ gennem støvet. Hun husker endnu de uhumske toiletter, der sjældent blev gjort rent, fordi skolen var uden egen brønd med vand. Nogle dage kom Shamims bror heldigvis og bar hende.

- Urene toiletter er livsfarlige, så Verdensmål nr. 6 om rent vand til alle er også utrolig vigtigt, fastslår Shamim.

Hun fortæller Victoria og seerne, at hun blev hentet igen af sin mor om eftermiddagen. Op på ryggen og hjem. Hver eneste dag!

I Uganda er det svært for børn med handicap at gå i skole. Lærerne har rigtig mange elever i deres klasser, og det er svært at overskue og gøre det svært at hjælpe alle. Derudover tvivler nogle af lærerne på, at børn med handicap kan lære.

- Alle kan lære noget! Bare fordi ens hjerne og krop er alternativt skruet sammen, betyder det ikke, at alt er skævt og umuligt, fastslår Shamim.

Efter den første svære tid krævede Shamims forældre en samtale med skolens ledere og lærere.

Forældrene fortalte, hvordan det er at leve med CP.

Langsomt lærte lærerne at hjælpe Shamim og andre med handicap – heriblandt Joshua, der fem år gammel mistede et ben, fordi han var så uheldig at træde på en landmine. Bum! Den eksploderede med et brag.

Langsomt opdagede de andre elever, at Shamim og Joshua også er søde og sjove.

- Jeg fik nogle gode venner og lærte endda at gå, smiler Shamim.

Trods de mange besværligheder kæmpede Shamim for at undgå et liv i desperat fattigdom. Ofte er mennesker med handicap de fattigste af de fattige, og i Afrika er det en daglig kamp mod sygdomme og sult – og for livet.

Forældrene valgte at lade Shamim gå på en lokal skole i stedet for en specialskole for børn med handicap. Efter 15 års skolegang blev hun optaget på et universitet, hvilket er ret usædvanligt i Afrika – handicap eller ej. Alt for få unge afrikanere har mulighed for at tage en uddannelse.

- Wauw! Har du gået på universitet? udbryder Victoria.

- Ja, jeg er klog, smiler Shamim selvsikkert.

- I Uganda koster det penge at gå på universitetet, og det er en stor udfordring for fattige familier som min. Heldigvis fik jeg et stipendium fra staten, så mit ophold blev betalt, siger hun.

Shamim snakker ivrigt, så Victoria når ikke afbryde med et spørgsmål, inden talestrømmen fortsætter:

- De rige kan betale for at få deres børn i dyre skoler, men de fleste familier på landet og i slumbyerne har hverken penge eller viden om, hvor vigtig uddannelse er. Deres børn har det svært og bliver sjældent gamle, siger hun med harme i stemmen.

Victoria taler, mens billeder af Shamim glider over skærmen:

- Shamim er nu en rollemodel og optræder på tv og i radioen. Hendes budskab er, at folk med handicap er almindelige mennesker, der har ret til at blive klogere og få en god hverdag, fortæller Victoria.

Hun fastslår også, at det er nødvendigt, at samfundet sørger for, at børn med handicap har adgang til deres skole. Det skal også være let at komme på toiletter med kørestol.

- Er det blevet lettere at leve med et handicap? spørger Victoria.

- Ja, flere har respekt for os, men der er stadig børn med handicap, der mistrives. Mange steder ender folk, der mangler arme eller ben, desværre som tiggere på gaden. Sådan er det også i Uganda. Jeg bliver trist og vred over sådan en urimelighed, så det skal vi gøre noget ved, fastslår Shamim.

- Hvad skete der med din klassekammerat, Joshua? vil Victoria gerne vide.

- Han er advokat og dygtig til at spille basketball, smiler Shamim.

- Basketball? Victoria ligner et spørgsmålstegn.

- Ja, man kan spille basketball fra kørestole. Uganda har et hold, der er så godt, at det stiller op til OL for idrætsudøvere med handicap. Det hedder de paralympiske lege, fortæller Shamim.

Hun fisker en lille bog om Verdensmålene frem. Foran kameraet peger hun på mål nr. 4: Kvalitetsuddannelse til alle.

- Se her: Uddannelse er vejen frem for et godt liv. Inden 2030 skal alle skoler behandle både drenge og piger ordentligt – også hvis de har anderledes

kroppe, er ordblinde, døve eller bare har det svært, siger Shamim og tilføjer:

- 'Uddannelse er det mest kraftfulde våben, som du kan bruge til at ændre verden'. Det sagde den sydafrikanske frihedshelt og tidligere præsident Nelson Mandela engang. Jeg er enig, fastslår den stærke kvinde.

Billedet zoomer ind på Shamims levende øjne. Musik tager til i styrke. Alt bliver rødt som i FN's logo for mål nr. 4. Filmen er slut. Rulletekster sætter i gang.

Kamera: Ida.

Lyd og undertekster: Aske.

Interview: Victoria.

Musik: Mbilo Mbilo med Eddy Kenzo.

Forplejning: Kampala Frugt og Nødder.

Tøj: Mirambas Mother Aps.

Transport: Minerva.

En særlig tak for inspiration: Shamim Nantambi.

Fællessang for Verdensmålene

Klassen klapper ad filmen fra Uganda. Victoria, Ida og Aske ser stolte ud af den fælles indsats.

- Bravo! Det var en god film, hvisker Minerva i Victorias øre, mens lærerne gør klar til det næste indslag i Verdensmåls-Eksperimentet.

- Vi skal have en sang, siger Jonathan og deler kopier ud.

- Frida og Ahmed har skrevet teksten, og de har lavet en melodi sammen med komponisten Anne O., der er en af mine venner. Er I klar med guitarerne? spørger Mette.

Frida sætter sig på katederet og stemmer sit instrument. Det er første gang, hun skal spille for klassen, så hun er en smule nervøs. Ahmed ser mere rolig ud. Sangen er deres bud på dagens opgave om FN's Verdensmål nr. 4 om kvalitetsuddannelse.

- Jeg synger dårligt. Behøver jeg at synge med? spørger Omar.

- Ja! siger Jonathan, hvis stemmebånd pludselig kommer på gлед:

- Vi skal snart i skoven og lytte til fugle. Rødhalsen er spinkel, men den synger højt med en strøm af klare toner og hyppige temposkift. Gransangeren er også lille, og den siger tjif-tjaf tjif-tjap. Nattergalen er berømt for sin varierede stemme med triller og slag. Ja, og gøgens kukkuk og uglernes uhu'er... dem kender I, siger Jonathan.

Børnene kigger på deres lærer, der åbenbart går vildt meget op i fuglesang. Har han fået pip? tænker de fleste.

- Virv. Virv, lyder det fra kirkeuglen. Alle kigger på Victoria. Det lød, som om lyden kom fra hendes mund. Victoria slår ud med armene for at melde pas.

Jonathan kigger sig forvirret rundt og klør sig i hovedbunden.

- Uhu, der blev jeg vist revet med. Pointen er bare, at hver fugl synger med sit næb. Så ja, Omar... du skal også synge med, selv om du ikke er en ørn til at synge. Alle har enestående stemmer. Alle skal synge med, fastslår Jonathan.

- Op at stå! Træk vejret dybt! kommanderer Mette.

- Når vi synger, skal vi have luft i lungerne, tilføjer hun og tager en dyb indånding, mens hun tegner et rødt, bankende hjerte i luften med sine hænder.

Frida og Ahmed slår en tone an og laver et lille forspil. Og så synger klassen de tre vers... lidt famlende og stille. Anden gang går det meget bedre for det nystiftede kor.

Børnene synger højt, klart og tydeligt.

Verdensmåls- sangen

*I vores fælles skønne grønne verden
findes der fattigdom og – bitter sult
Stop! Stop! Stop! Det går selvfølgelig ikk',
nu gør vi Verdensmålene til cool kult.
nu gør vi Verdensmålene til cool kult
Verdensmål! Verdensmål! Verdensmål!*

*På vores fælles skønne grønne klode
er der ik' skoler nok til – alle børn
Stop! Stop! Stop! Det går selvfølgelig ikk',
nu tager Verdensmålene en travl tårn*

nu tager Verdensmålene en travl tårn

Verdensmål! Verdensmål! Verdensmål!

*I vores fælles skønne grønne verden
smelter varmen/solen alt for – meget sne
Stop! Stop! Stop! Det går selvfølgelig ikk',
når vi har Verdensmålene kan alt ske
når vi har Verdensmålene kan alt ske
Verdensmål! Verdensmål! Verdensmål!*

De sidste ord gjalder ud i lokalet. Alle har smil på læberne efter den fælles sang.

- Nu skal I vende sang-bladet om, så I har et næsten blankt stykke papir. Hver gruppe skal skrive ét ekstra vers til Verdensmålssangen. I morgen skal vi optræde for hele skolen med ALLE versene, siger Jonathan.

- Det er let nok. I skal kun lave de to linjer, der mangler, tilføjer Mette med et inviterende smil.

- Husk at de to vers, I laver, skal rime, tilføjer Jonathan.

- Ugle rimer på fugle, der rimer på kugle, der rimer på bule, lyder det muntert i Victorias ene øre.

Lav dit eget vers til Verdensmålssangen

På vores fælles skønne grønne klode

Stop! Stop! Stop! Det går selvfølgelig ikk',

Verdensmål! Verdensmål! Verdensmål!

Stærke sager fra Indien

Indien! Den næste gruppe, der består af Omar og Eva, har tændt røgelsespinde, så en duft af eksotiske urter breder sig i klasselokalet. På katederet ligger der friske chili og ingefær samt poser med gurkemeje og koriander.

Victoria tænker på den karrykylling med ris og mangochutney, de fik derhjemme aftenen før. Hun slikker sig om munden, for hun elsker indisk mad.

- MIG!!! lyder det i blandet kor.

Fem chilier er lagt op på rad og række med den stærkeste længst til højre. Benjamin får lov til at prøve, og han vælger den med næstmest smag. Man er vel ikke en kylling!

Alle ved, chilier kan være stærke, så klassen holder vejret, mens Benjamin nipper til spidsen af en dybrød chili. Hurtigt bliver han næsten lige så rød i ansigtet som chilien... og så styrter han hen til håndvasken. Mango lassi, der minder om milkshake, er bedre til at dulme smagsløgene, men Benjamin må nøjes med vand.

Alle griner højlydt, og Victoria kan fornemme, at uflen klukker med af vellyst. Fjerene kilder igen på hendes ansigt.

Benjamin synes vist også selv, at det er ret sjovt, selv om hans mund svier.

- At gå i skole handler også om at prøve noget på sin egen krop, konstaterer Mette.

- Hov, nu er det nu! Vi har aftalt et møde med to børn i Indien, afbryder Omar og logger på en computer klokken præcis 10.00. I Indien har solen været oppe i længere tid, så der er den 13.30.

Kort tid efter virker teknikken, og Omar og klassen kan vinke til en pige og en dreng på skærmen. De to børn fortæller, at de hedder Vinita og Raman. Begge er 12 år ligesom de fleste i den danske klasse.

Bag Vinita og Raman står der... ret mange andre børn. Indien er tydeligvis et land med virkelig mange mennesker.

- Hvorfor har I en computer midt i jeres landsby? spørger Eva efter at have forklaret Vinita og Raman, at de nu taler med 24 elever og to voksne i Danmark.

- For to år siden forsvandt vores lærer, men pludselig stod der en kasse med en computer midt

på torvet. En fremmed mand sagde, at vi bare skulle tænde og bruge en mus. Det gjorde vi så, fortæller Vinita.

- Vi havde aldrig set en computer før. Da der kom lys i skærmen, var der en opgave. Nogle af os kunne læse en lille smule, så vi gik i gang med at finde løsningen. Vi hjælper stadig hinanden med at blive dygtigere, fortsætter Raman.

- Har I fået en ny lærer? vil Omar gerne vide.

- Ja, for et år siden kom frøken Acharya, men hun er her ikke så tit. Hendes lærerløn er så lille, så hun bliver nødt til at tjene penge på noget andet også, siger Vinita.

- Vi mangler bøger, papir og blyanter, så det meste lærer vi på computerne. Heldigvis har vi fået nogle flere af regeringen, og frøken Acharya er god til at stille opgaver, siger Raman.

- Normalt taler vi hindi, men jeg har lært at snakke engelsk. Når jeg har brug for et nyt ord, finder jeg det bare på nettet i løbet af nul komma nul, smiler Vinita.

- Synes I, det er sjovt at gå i skole? spørger Eva.

- Wauw ja! Det er vildt fedt at lære noget, og frøken Acharya er sød til at rose os. Hun ved lige så lidt om computere som min bedstemor, men hun gør os nysgerrige ved selv at være nysgerrig, siger Vinita.

- Mine forældre er fattige og ved ikke ret meget. Jeg vil være lærer og gøre gavn, tilføjer hun.

Raman fortæller, at mange børn nu er så dygtige, at de kan lære de voksne at læse og regne.

- De fleste voksne i vores landsby er analfabeter. Nu er det lige ved, at vi skal slå med dem om computerne. De voksne vil også blive klogere, siger Raman.

De indiske børn fortæller, at deres regering for 14 dage siden lagde fibernet i jorden. Nu går billeder og lyd fint igennem, så hver aften mødes børn og voksne for at se film. Især er dem med troldmanden Harry Potter og hans sneugle, Hedwig, populære.

- På grund af filmene ønsker mange børn sig ugler som kæledyr, men det er en dårlig idé, siger Vinita.

- Hvorfor det? spørger Victoria, mens hun tænker på, om Minerva er et kæledyr eller blot på besøg.

- Ugler er vilde fugle, der har det bedst i naturen. De skal yngle frit, så de kan blive flere. Hvis vi fanger dem, bliver der færre. Vores miljøminister siger, ugleerne er truet af udryddelse, og det går selvfølgelig ikke, fastslår Vinita.

- Derfor har vi i landsbyen besluttet at gøre det stik modsatte end at få kæledyr: Vi har lavet 100 fuglekasser, som vi sætter op i morgen, siger Raman glædestrålende. Han vil bygge rigtige huse, når han bliver voksen, fortæller han.

- Vi har selvfølgelig lært at lave fuglekasser på indernettet, smiler Vinita og blinker til kameraet.

Mens de danske elever fniser af den vandede vittighed, siger Omar tak på dansk og (efter at have søgt på nettet med sin mobiltelefon) hindi: Bahut bahut dhanyavaad!

- Bahut bahut dhanyavaad! lyder det tilbage, lige inden forbindelsen bliver afbrudt. Kun de indiske krydderier hænger tilbage i luften.

- Hvem tør smage den stærkeste chili? spørger Eva... og bider hurtigt i en knaldrød chili.

- Uhm, siger Eva og slikker sig om munden.

Hjernen får et hvil

Spisepause! Klassen myldrer ud i den friske luft. Miriam sætter fart på sin kørestol, og Chen hopper op bag på og suser med.

Få sekunder efter, at Omar som den sidste har forladt klasselokalet, slukkes lyset automatisk. Skolens tekniske servicemedarbejdere har sat sensorer op, så de kan spare strøm, når lokalerne er tomme. Victorias skole vil gerne være grøn og handicapvenlig i stedet for gammeldags og bøvlet.

Sidste år blev der lavet stier ved skolen og ind i en skov. Langs stierne har børn, forældre og en naturvejleder hjulpet med at plante træer, så alle kan lære, hvordan en eg, en bøg, en birk, en lind og en elm ser ud.

Mellem træer og frugtbuske har børnene sat blomster, og snart skal de så frø. Til sommer vil skolen ligge badet i en symfoni af flotte farver til glæde for insekter, fugle, dyr og mennesker. Når efteråret starter, vil der være spiselige ribs, solbær, æbler, pærer, blommer og kirsebær.

Lærerne har fortalt, at eleverne skal følge naturens gang ved at tælle og tegne planter, dyr og insekter.

De skal også komme med forslag til, hvordan lokalområdet kan blive endnu rigere på arter og endnu rarere at være i for børn og voksne.

Victoria tænker, at hun vil foreslå, at de laver insekthoteller, ligesom hjemme i hendes egen have, og skolehaver med grøntsager. Hun glæder sig – og mærker en pludselig lettelse. Minerva har forladt hendes skulder og er fløjet ind i skoven for at slappe af. Også en klog ugle trænger til at hvile hjernen, tænker Victoria.

Uden uglen går hun på toilettet, og også her er der sensorer. De sørger for, at lyset tænder, så hun kan se, hvad hun laver. Efter Victoria har vasket hænder, slukkes der automatisk for det rindende vand.

- Smart og bæredygtigt, tænker Victoria, mens hun går ned af rampen og ud i skolegården – samtidig med, at lyset i loftet selvfølgelig også forsvinder.

Klassekammeraterne spiser madpakker. En robot, der ligner en kæmpestor ugle og kaldes Bubo Bubo, kører rundt og serverer frisk vand til eleverne. Når Bubo Bubo er tom, kører den selv hen til en vandpost og tanker op.

Victoria sætter sig ved siden af Laura, der er

begyndt at smøre sine egne madder. Hun har fundet ud af, at det gør hende mere mæt, end hvis mor putter noget tilfældigt ned i en pose.

- Jeg køber selv brød og pålæg, forklarer Laura, mens hun gumler på et stykke rugbrød med rullepølse, løg og agurk.

- Ja, kvalitet er vigtigt – både når det handler om undervisning og mad, siger Mette, der har lyttet med. Hun er gårdvagt.

Laura nikker. Victoria hilser på læreren ved at løfte en mad med leverpostej op i luften. Et par rødbedeskiver er lige ved at falde af.

Og bum! Dér slog Minerva sine kløer ned på den anden skulder. Måske forvekslede ugle leverpostej med en mus. Farven er i hvert fald den samme: Grå.

Klokken ringer. Inden børnene går ind, sorterer de deres affald på skolens genbrugsstation. Madrester skal blive til kompost. Plastik, metal og glas sendes til genanvendelse. Fedtet papir bliver brændt og omdannet til varme og elektricitet.

Eleverne smider omhyggeligt affaldet i de rigtige beholdere.

Artiklen fra de høje luftlag

Nepal! Luften i klasseværelset føles tynd. Måske er det fordi, de skal lufte bedre ud – måske er det, fordi de befinder sig for foden af verdens højeste bjerge.

- Før jeg mistede mit ene ben, boede jeg i nogle år i Nepal med mine forældre, fortæller Miriam.

- Wow... har du været på Himalaya? spørger Benjamin med tanke på det sneklædte bjerg, der er 8.848 meter højt. Verdensrekord!

- Nej, det er for hårdt for børn, men jeg har været online med nogle af mine venner og har skrevet en artikel om deres skole i Nepal, siger Miriam og deler artiklen ud, så alle kan læse med:

Rubrik: Nepal laver grønne skoler

Underrubrik: Landsby for foden af Himalaya bygger bæredygtig skole. Borgmester vil have en pænere by.

Byline: Af Miriam Gebara Hansen

Brødtekst: I Nepal flyder det med affald alle vegne, for der er næsten ingen affaldsspande. Nogle beboere brænder affald af i gamle tønder, og det osrer ganske forfærdeligt. Samtidig vælter der sort røg ud af lastbilernes udstødningsrør, så det er nødvendigt at bære maske for næse og mund.

- Men nu skal det være slut med det svineri, siger borgmester Shrestha.

Landsbyen har fået penge fra staten og fra Europa til at bygge en grøn skole. På den måde kan børnene få viden om, hvordan man passer på naturen. Den viden kan de tage med hjem til deres forældre, der forhåbentlig lytter, forklarer borgmesteren.

To af de børn, der går på den grønne skole, hedder Rik og Rit. De er 12 og 7 år.

Deres far, Rishi, kan noget med teknik, men derhjemme bruger han mest tid på at hundse med sin familie. Mor Rina passer hus og have. Hun dyrker kartofler, græskar, chili og andre sunde grøntsager.

- Vi spiser næsten det hele, så vi har kun lidt affald. Resterne ryger ud på vores kompostbunke, fortæller moren, mens familien spiser dal bath – linsesuppe – med ris og grønt.

Storesøster Rik bryder et fladbrød, som hun dypper ned i suppegryden. Familien spiser uden skeer, kniv og gaffel. Rik fortæller, at hun elsker deres nye skole, der er lavet af solide, lokale byggematerialer.

- Skolen har solceller på taget og et batteri, så vi har strøm hele tiden. Lyset i klasseværelset kommer fra LED-pærer, og det er rigtig godt at læse i. Vi har også en brønd, så vi kan pumpe vand op til håndvask og toiletter. Det urene vand bliver rensat på skolen, smiler Rik.

- Det er megasejt. Vi samler også regnvand op, siger lillebror Rit.

- Og vi kan spille bold på græsplænen i frikvarterne og lave teater, tilføjer han ivrigt.

Faren ser mut ud. Han er vant til at bestemme og sur over, at hans familie snakker løs med fremmede. Det hjælper lidt, at borgmester Shrestha spiser med.

Borgmesteren oplyser, at han har bestilt skraldespande til hele landsbyen. Dem skal far Rishi lave på sit værksted.

- Vi skal gøre op med vores dårlige vaner. Affald skal samles ind, sorteres og genbruges, siger borgmesteren.

- Hvornår skal skraldespandene være klar? spørger far Rishi.

- Så hurtigt som muligt, fastslår borgmesteren, mens det pludselig begynder at regne kraftigt. Dråberne hamrer mod bliktaget, så det næsten er umuligt at få ørenlyd.

Rik viser en planche frem, som hendes klasse har lavet. Med tegninger og få ord forklarer den, hvordan beboerne i landsbyen kan passe bedre på naturen. Planchen skal hænge på torvet, så alle kan se den.

- Jeg håber, vores grønne skole kan være et forbillede for andre landsbyer i Nepal, og at vi snart kan leve i en ren by, siger borgmesteren.

– Slut –

Kilder: Interviews med borgmester Shrestha og hr. Rishis familie.

- Fin artikel. Vi læsere kan fornemme, at du har været i Nepal. Vores skole kan helt sikkert lære noget af din nepalesiske skole, siger Jonathan til Miriam.

- Der manglede noget om ugler, smiler Omar. Victoria kan mærke, at Minerva rokker ivrigt på hendes skulder.

Miriam fortæller, at skumle smuglere hvert år sender 2.000 levende ugler ud af Nepal. Uglerne bliver brugt til medicin og magi.

- Men det er vrøvl! Hverken piller eller trylleri virker på grund af døde ugler. De skal leve, så de kan fange mus og rotter, siger Mirian.

- Virv. Virv, siger Minerva og alle kigger på Victoria – igen.

Hun slår ud med armene for at vise, at de lyde intet har med hende at gøre. Intet!

Bjørnen og de små, grå mus

Finland! Pludselig mærker eleverne en fugtig varme. En duft af forår og birkebrænde breder sig i lokalet.

- Da jeg kom til Finland, mødte jeg en familie. Jeg blev straks inviteret indenfor. De var meget søde, og pludselig smed de alle sammen tøjet – bedstefar, mor, far og børn. De gik ind i et meget varmt rum. Det var meget mærkeligt, fortæller Laila, der står for det næste indslag i Verdensmåls-Eksperimentet.

- Var det en sauna? spørger Jonathan.

- Ja, og jeg blev nødt til at følge med. Jeg skulle jo lave min opgave, siger Laila.

- Smed du så også tøjet? spørger Miriam med opspilede øjne.

- Ja, det blev jeg jo ligesom nødt til. Det var akavet, men ret hurtigt vænner man sig til det. Pludselig går snakken, og så glemmer man, at alle er nøgne, siger Laila.

- Har du lavet en film? spørger Mette og kigger på Laila.

- Nej, men jeg fik lov til at låne en finsk mobiltelefon, så jeg kunne lave en lydfortælling. Den skal vi høre, siger Laila og giver Mette sin Nokia-telefon.

- Finsk er da umuligt at forstå, siger Miriam og Benjamin i kor.

- Ja, men prøv at lytte efter. Under Verdensmåls-Eksperimentet kan alle forstå alle. Sådan har det været hele dagen, men det har I ikke opdaget, siger Jonathan med et muntert smil.

Mette trykker på 'play', og telefonen begynder at afspille Lailas reportage:

- Velkommen til en sauna i Finland. Her er 85 grader varmt, så jeg sveder.

Lailas stemme er nem at genkende. I baggrunden høres stille violinmusik.

- Jeg sidder sammen med familien Sibelius, der består af bedstefar Seppo, mor, far, Aliisa på 12 år, Viivi på 9 og Leena, der snart er ét år. Babyen sidder i et badekar på gulvet og plasker, fortæller Laila i sin intro.

Laila oplyser også, at der bor 5,5 millioner mennesker i Finland, og at det er lidt færre end i Danmark.

- Lige nu sidder jeg i en af Finlands tre millioner saunaer. Finner er vilde med deres saunaer. De har saunaer i lejligheder og huse og på skoler og arbejdspladser, fastslår Laila.

- Vil I høre en historie? bryder bedstefar ind.

- Jahh, det vil vi gerne, siger Aliisa og Viivi i kor, mens lillesøster Leena slår ekstra ud med armene i sit bassin.

Laila stopper sin intro og lader bedstefar fortælle.

- Der var engang en bondemand, der så spor efter bjørn i udkanten af en skov. Bonden ville fange en bjørn, så han lagde en løkke på jorden og dækkede rebet med grene, kviste og blade. Denne snare bandt han fast i et træ... og så gik han hjem.

- Snart efter kom der en bjørn forbi, og den opdagede ikke fælden, før den lå viklet ind i rebet. Jo mere bjørnen bevægede sig, desto fastere sad løkken om dens ben. Til sidst var dyret så udmattet, at det faldt i søvn.

Alle i klassen og saunaen lytter spændt. Bedstefar fortsætter:

- Mens bjørnen snorkede, kom der en flok mus forbi. Musene legede gemmeleg i bjørnens bløde pels, og det kildede så meget, at bjørnen vågnede med et spjæt. Alle musene flygtede undtagen én. Den lå fanget under en pote. 'Pib-pib... slip mig fri, så skal jeg nok hjælpe dig en anden gang', skreg musen.

- Bjørnen slog en voldsom latter op. 'Du er da for sjov bette mus. Hvordan kan du hjælpe mig?', brølede den store bjørn. 'Det må være din spøg, men lad gå... der er for lidt kød på dig. Smut!', sagde bjørnen.

- Selv om den var bastet og bundet, grinede bjørnen, så tårerne trillede ned af dens brune pels, fortæller bedstefar og vifter en svedperle væk fra sin ene kind.

- Hvad skete der så? spørger Aliisa.

Bedstefar smiler og holder en ekstra lang pause for at trække spændingen ud. Han drikker en slurk vand og pisker sig grundigt på ryggen med birkekviste.

- Hvad skete der, bedstefar? vil også Viivi vide.

- Musen kom tilbage med sine venner, og de begyndte at bide rebet over. Kort tid efter var bjørnen fri. 'Ganske vist er vi små og svage, men vi er store nok til, at vi kan belønne godhed', sagde den grå mus.

- Bjørnen skammede sig over at have grinet af musen og luntede væk med et stille 'tak'.

Bedstefar slutter sin fortælling. Saunaen ligger hen i stilhed... men det ender brat:

- Nu skal vi rulle i sneen! råber bedstefar og åbner døren til den finske vinter.

Børnene jubler og løber med ud. Laila følger efter. I optagelsen fortæller Laila stakåndet, at det meste af familien bader i iskold sne.

- Jeg har aldrig oplevet noget lignende, gisper Laila.

At dømme på lyden i optagelserne bliver hun væltet omkuld i snedriverne. Laila hviner højlydt. Hele klassen griner og kigger på Laila, der rødmer. Efter lidt knas fortsætter reportagen fra Finland.

Podcast fra verdens bedste skole

- Vi er nu tilbage i saunaen, og jeg vil gerne spørge jer – Aliisa og Viivi: Hvorfor har I fri allerede? Jeg har hørt, at Finland har verdens bedste skole, siger Laila.

- De er hjemme, fordi de skal have tid til at gå i livets skole. Børn skal have masser af frihed, bortset fra friheden til ikke at uddanne sig, bryder bedstefar ind.

Han blander sig åbenbart i alt.

- Vi har tidligt fri de fleste dage, så vi kan opleve naturen, dyrke sport og gå i sauna, siger Aliisa. Hun går i 6. klasse, og i dag har hun været i skole fra klokken ni til halv to.

- Ja, og tid til at lege! bryder Viivi ind. Han går i 3. klasse og elsker at klatre i træer.

Viivi kan også lide at finde uglegylp, blomster og insekter. Lige nu er der sne overalt, og så drejer det sig mere om at grave huler, hvor man kan gemme sig, forklarer han.

- I Finland starter de fleste børn i skolen, når de er syv år. Det er senere end i mange andre lande, speaker Laila.

- Børn lærer bedre, når de er modne og klar, forklarer den finske mor.

- Hastværk lader vi andre om. Børn skal være børn. De skal ikke for tidligt i skole, og de skal ikke testes hele tiden. Børn skal lære for at leve – ikke for at bestå prøver, fastslår far Sibelius.

- Vi får varm mad i skolen hver dag, før vi skal hjem, siger Viivi og smasker, så det kan høres på optagelsen. Ingen er i tvivl om, at Viivi sætter pris på sin frokost.

- I går fik vi kødboller med kartofler. I dag fik vi suppe med brød, fortæller han.

- Ja, og i morgen er det vegetar-dag, smiler Aliisa.

- Børnene får sund og gratis mad, siger mor og tilføjer, at det selvfølgelig også er gratis at gå i skole og få bøger. Alle – rig som fattig – går i den lokale folkeskole.

- Hvornår laver I lektier? spørger Laila.

- Hvad er lektier? spørger lillebror Viivi undrende.
- Hjemmearbejde, forklarer storesøsteren.
- Vi har sjældent lektier. Vi har dygtige lærere, så vi lærer det meste, mens vi er i skole, fastslår hun.
- I verdens bedste skole har I færre timer og laver færre lektier end hjemme hos mig i Danmark. Hvordan hænger det sammen? vil Laila gerne vide på lytternes vegne.

Far fortæller, at han er lærer, og at lærere i Finland er vældig populære. De er værdsat og gør alt, hvad de kan for at hjælpe børnene til at få et levende skoleliv.

Mange unge har lyst til at blive lærere, så der er kamp om pladserne på de universiteter, hvor de bliver uddannet over fem år.

- Jeg var heldig at blive optaget, smiler far.

Lærerne ved, forklarer han, at de skal holde deres hjerner skarpe og blive ved med at blive dygtigere, selv om de har fået papir på at være uddannet. Ved at dele viden med andre lærere, får de friske ideer, så de kan undervise på nye måder. Det kan være en fordel, hvis nogle af børnene har svært ved at følge med.

- Vi gør os virkelig umage, hvis der er elever, der har det svært. Ingen må efterlades – eller som det hedder på engelsk, når vi snakker om Verdensmålene: 'Leave no one behind', siger far.

- Jeg er ordblind, så jeg har svært ved at læse, fortæller Laila ærligt.

- Ja, nogle børn lærer hurtigt at læse. Andre langsomt. Nogle har let ved matematik. Andre er dygtige til at gøre noget med deres hænder – for eksempel at slå på trommer eller lave mad. Vi lærere skal være opfindsomme og sørge for, at alle børn bliver dygtige til et eller andet. Samtidig skal eleverne også have lyst til at deltage i skolelivet. Glade børn lærer lettere, siger far Sibelius.

- Hvilke fag har du haft i dag, Aliisa, spørger journalist-Laila stadig med optageren tændt.

- Først havde jeg videnskab. Det var om rummet. Om stjerner, planeter og måner. Vi har kun én jord, så den skal vi passe på. Bagefter var skolen samlet i gymnastiksalen, husker Aliisa.

- Også mig! Vi sang en sang om, at vi alle er forskellige, siger lillebror Viivi.

- Ja, ingen er ens. Indimellem har alle en følelse af

at være anderledes, og det skal vi kunne rumme, fastslår far.

- Lærerne har et orkester, og min klasse sang og spillede med dem, fortæller storesøster Aliisa.

- Det var megasejt, tilføjer lillebror Viivi.

- Bagefter lå vi på gulvet og hvilede os, mens en af lærerne læste et eventyr om en bjørn og nogle mus for os. Til sidst snittede jeg træskibe sammen med nogle af de andre. Dem, der har svært ved at læse, fik lov til at lytte til lydbøger, fortæller Aliisa.

- En bjørn og nogle mus? Hva'! Kendte I min historie? siger bedstefar, der ellers har være forbavsende stille i længere tid.

- Ja! siger hele familien og griner i kor.

- Nej, pipper Laila så stille, at det er svært at høre på optagelsen, der stopper med et klik. Udsendelsen fra saunaen i Finland er færdig.

Lailas klasse hujer af begejstring. Hun ser stolt ud og fortæller, at hun vil lave radioudsendelser, når hun bliver voksen.

- Det kan man godt, selv om man er ordblind, fastslår hun.

Alle tegner

Klassen larmer vildt meget, så Jonathan skal råbe for at få ro. Mette har fundet papir og farver frem, og nu skal alle børnene male eller tegne et motiv, der har noget med kvalitetsuddannelse og en bæredygtig verden at gøre.

- I kan tegne verdens bedste skole, forslår Mette.

- Eller et portræt af mig – verdens bedste lærer, griner Jonathan.

Alle sætter fantasien i sving og gør sig umage. Camilla hænger denne tegning op på deres væg:

QR- og fitnessløb med byrådet

I det sidste indslag i Verdensmåls-Eksperimentet skal alle bevæge sig. Sara, Julie og Benjamin har knoklet med deres opgave i mange dage.

- Vi har lavet et QR- og fitnessløb. I skal tage jeres mobiltelefoner med ud, så I kan scanne de QR-koder, I møder, siger Sara.

- Vi mødes om ti minutter i skolegården. Måske kommer der også nogle gæster. Vi har inviteret jeres familier, fortæller Julie.

- Måske kommer borgmesteren og byrådet også, tilføjer Benjamin.

Sara, Julie og Benjamin har lagt mærke til, at byrådet arbejder med Verdensmål nr. 3, der handler om sundhed og trivsel. Mange borgere lider nemlig af overvægt, fordi de spiser usundt og bevæger sig for lidt.

- Det skal vi lave om på, så den første torsdag i hver måned arrangerer vi QR- og fitnessløb, så alle folk i kommunen kan få rørt sig, fastslår Sara fra motionsholdet.

Julie fortæller, at deres købmand har lovet at byde på lidt sundt at spise efter løbet.

- Lad os komme afsted. Nu vil det vise sig, om vi får nul gæster... eller 10, siger Benjamin.

- ... eller 117, måber Sara, mens klassen myldrer ud i skolegården, der er pakket med mennesker.

Victoria får øje på sin mor, far og lillebror. Mon de kan se uglen på hendes skulder?

Borgmesteren er i selskab med det meste af byrådet. Nogle af dem ser ud til at have lidt rigeligt fedt på kroppen, tænker Victoria.

En hvid bil ruller ind på pladsen. Lokal-tv!

Ud stiger en mand med kamera og en kvinde, der har solbriller i håret, selv om det er tidligt på foråret. De spørger, hvem der har ansvaret for arrangementet, og Sara, Julie og Benjamin bliver interviewet om, hvorfor de laver et verdensmålsløb. Børnene er lidt nervøse, men svarer fint for sig. Det er jo også dem, der ved, hvad der skal ske.

Bagefter får journalisten borgmesteren til at sige et par bevingede ord, mens kameraet snurrer. Borgmesteren er rigtig glad for, at børnene har taget

initiativ, for vi er mange, der har behov for motion og viden om Verdensmålene, fortæller han.

Sara, Julie og Benjamin synes, det hele er lidt overvældende, men med hjælp fra deres lærere får de delt de mange fremmødte op i hold. Lokal-tv følges med Saras hold, hvor også borgmesteren er med.

En ung mand med kuglepen og blok præsenterer sig som journalist fra Verdens Bedste Nyheder; han kommer på det hold, som ledes af Benjamin. Victoria og hendes familie følger trop, og det samme gør Miriam og nogle medlemmer af byrådet. En af dem ligner en, der er vant til at bestemme, tænker Victoria.

- Hun hedder Kirsten og er viceborgmester. Hun vil meget gerne være borgmester i stedet for borgmesteren, hvisker Victorias far – eller er det ugle? – i hendes øre.

Turen kan begynde. Alle hold har fået et kort med numre på, så de kan finde deres poster i den rigtige rækkefølge, og et svarark.

- Vi SKAL slå borgmesterens hold, smiler Kirsten.

Benjamins team finder den første post ved et

borde/bænkesæt lige før skoven. Her hænger der en seddel med en QR-kode.

- Nu har vi brug for en mobiltelefon til at scanne QR-koden, fortæller Benjamin.

Kirsten finder sin mobiltelefon frem, og fumler lidt med den. Benjamin viser hende, hvordan hun

holder kameraet op foran sedlen med de mystiske QR-tegn.

Pludselig starter en film på Kirstens telefon. Klassekammerat Julie toner frem:

- Hej. Velkommen til post 1. Alle skal lave englehop i ét minut. Hvis I har svært ved at hoppe, kan I række armene op og ned. Tæl antallet af hop og stræk – og skriv summen på jeres svarark. God fornøjelse! siger Julie inde fra kameraet.

- En, to, tre, fire... Miriam strækker armene op og ned og får hurtigt ret mange point, mens kørestolen hopper under hende. Kirsten har det svært med sine englehop, men også hun går til opgaven med ildhu.

Victoria tør ikke hoppe med Minerva på skulderen, men til gengæld er lillebror Malte fyr og flamme. Selv om han er yngst, scorer han flest point. Nogle af byrådsmedlemmerne sveder, men alle morer sig.

Den næste post dukker op mellem nogle bøgetræer i skoven. Nu kan Kirsten selv finde ud af at scanne QR-koden. Igen dukker Julie op med en opgave:

- Hej. Velkommen til post 2. I skal lave en video,

hvor I fortæller, hvad de 17 FN-mål går ud på. Når I er færdig, skal alle tage ti armbøjninger, siger Julie med et lille fnis.

Victorias mor tilbyder at filme. Alle andre gør sig klar.

- Men vi kan da ikke huske alle målene, siger et af byrådsmedlemmerne.

- Jeg slår op på min mobiltelefon og giver stikord, siger Miriam.

- God idé! siger viceborgmester Kirsten.

- Nr. 1. Afskaf...

- ... fattigdom, lyder det i kor.

- Nr. 2. Stop...

- ... sult, siger flokken.

- Nr. 3. Sundhed og...

- Trivsel!

- Nr. 4, når Miriam lige akkurat at sige, inden gruppen råber:

- Kvalitetsuddannelse!

Ret hurtigt når de gennem alle 17 mål, og så står den på armbøjninger i skovbunden. Det har regnet for nylig, så de bliver beskidte. Børnene synes, det er sjovt at se politikerne med snavs på hænderne.

- Senere bliver der nok kø ved håndvasken, smiler Victoria for sig selv.

Journalisten fra Verdens Bedste Nyheder noterer flittigt på en blok, inden de bevæger sig videre til næste post. Her hænger QR-koden på et klatrestativ. Kirsten tørrer sine beskidte hænder af i sit sportstøj og finder telefonen frem.

- Hej. Velkommen til post 3. Her skal I skrive svarene på de spørgsmål, jeg stiller, i jeres svarark, siger Julie og forklarer, at de skal sætte hende på pause, mens de svarer.

- Til sidst skal I løbe eller køre fem gange rundt om legepladsen, kommanderer Julie.

Alle nikker. Udfordringen er forstået og accepteret!

- Spørgsmål 1. Verdensmål nr. 3 handler om sundhed og trivsel. Hvilke sygdomme skal vi blive bedre til at håndtere i Danmark?

- Lungekræft på grund af rygning, udbryder Victoria.

Hun forklarer, at hendes bedstefar, der røg vildt mange cigaretter, lige er død.

- God idé. Vi kan også nævne de sygdomme, der følger med overvægt. Det her er jo et fitness-løb, smiler Kirsten og skriver 'sukkersyge' og 'hjertekarsygdomme' på svararket.

- Spørgsmål 2. Verdensmål nr. 4 har flere delmål. Hvad handler delmål 4.5 om? spørger Julie.

Gruppen kigger på hinanden. Det kan ingen svare på – udover journalisten fra Verdens Bedste Nyheder:

- Inden 2030 skal alle have lige adgang til uddannelse uanset køn. Mennesker med handicap, oprindelige folk og sårbare børn skal især have et løft, fortæller han.

- Hvad er oprindelige folk? spørger Miriam.

Hendes klassekammerat Sara fortæller, at oprindelige folk eller urfolk er mennesker, der har levet et sted længe før, andre bosatte sig der. Hun ved besked, for hendes forældre er fra Grønland,

hvor hun blev født som inuit og levede sine første syv år.

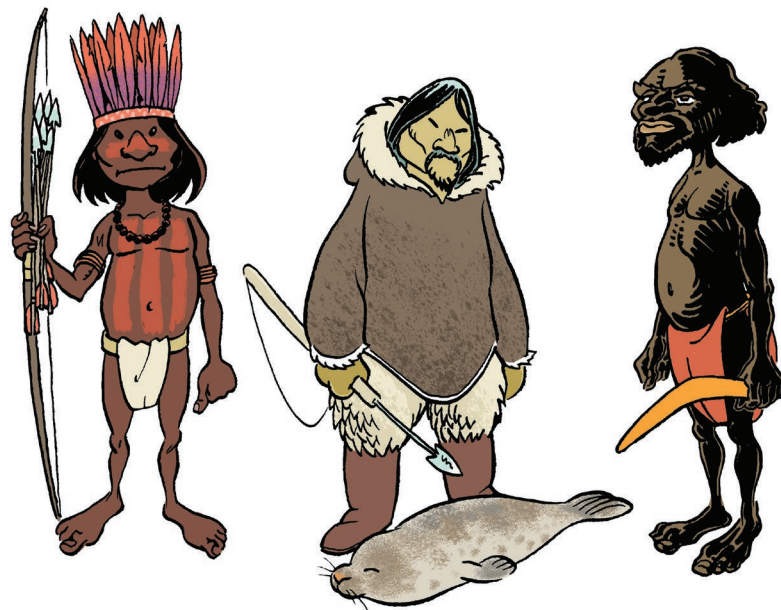
- Der boede mennesker på Grønland, da Erik den Røde sejlede derop for 1.000 år siden, så det er noget vrøvl at sige, at vikingerne opdagede Grønland, fastslår Sara.

- Da Columbus 'fandt' Amerika for lidt over 500 år siden, mødte han også mennesker. Vi kalder dem ofte indianere, fordi Columbus troede, at han var i Indien. Helt forkert! Indfødte amerikanere er en mere præcis betegnelse, tilføjer Kirsten.

- Men hvad har det med uddannelse at gøre? spørger Malte, der ligesom nogle af de voksne har tabt tråden.

- Alt for mange oprindelige folk får alt for dårlig uddannelse. Det gælder både inuitter, indfødte amerikanere, aboriginere i Australien og mange andre. Konsekvensen er, at de lever i dyb fattigdom. For at nå Verdensmål nr. 4 skal vi hjælpe de oprindelige folk til at få bedre skolegang, fastslår Sara.

- Enig, men tiden iler. Vi skal videre, bryder Kirsten ind og tænder for det sidste spørgsmål:

- Spørgsmål 3. Lever Danmark op til Verdensmål nr. 4? Har vi kvalitetsuddannelse til alle? spørger Julie.

Børnene kigger på de voksne. Det er et svært spørgsmål. Kirsten påstår, at Danmark har verdens bedste skoler, men hun bliver hurtigt afbrudt af Miriam.

- Jeg og andre med handicap oplever, at vi på de fleste skoler bliver forhindret i at komme rundt. Prøv at sætte jer i vores sted... der er trapper, dørtrin og umulige døre at åbne allevegne. Skoler skal bygges, så de tager hensyn til ALLE børn, siger Miriam.

- Børn med handicap bliver også tit glemte, når lærerne planlægger ture og lejrskoler. ALLE skal med! fastslår Miriam.

Hun er blevet mere modig i løbet af dagen. Nu tør hun sige sin mening.

Kirsten kigger med respekt på Miriam og indrømmer, at der måske nok er skoler, der halter i forhold til at leve op til Verdensmål nr. 4.

- Vi skal bygge skoler og alle andre bygninger, så de er grønne OG tilgængelige for alle. De fleste af os har perioder i vores liv – om ikke andet, når vi bliver ældre – hvor vi har svært ved at gå, se eller høre, medgiver Kirsten.

Men Miriam har ingen stopknap! Hun fortæller, at hun har en storebror, der er droppet ud af skolen.

- Han har svært ved at få arbejde, fordi han lever uden uddannelse. Nu laver han ingenting. Det er ret trist, sukker Miriam.

- Ja, alt for mange unge keder sig i skolen, siger Victorias mor.

Hun har læst, at over 125.000 unge mellem 18

og 25 år har stoppet deres skolegang efter den traditionelle karamelkastning i 9. klasse. 125.000 svarer godt og vel til antallet af indbyggerne i Danmarks fjerdestørste by, Aalborg.

- De mange unge har forladt skolebænken alt for tidligt og har svært ved at få job. Unge uden uddannelse risikerer at blive hjemløse eller stofmisbrugere. Vejen til et godt liv går gennem uddannelse. Alle skal kunne noget med hænderne eller være gode til bogstaver eller tal, fastslår Victorias mor.

- Hmf! De voksne skal tage sig sammen og lave skoler, så alle børn får en uddannelse, siger Victoria, der kan mærke på sin kind, at Minerva bevæger hovedet op og ned, som om den nikker.

Igen må Kirsten erkende, at de voksne skal gøre mere, så alle børn får noget at bygge et godt liv på.

Victoria rækker høfligt en pegefinger i vejret. Hun vil vise de voksne noget og taler til sin mobiltelefon:

- Hej Siri. Hvor mange af verdens børn kommer aldrig i skole?

- 60 millioner, siger en kunstig stemme.

Siri er udviklet til mennesker, der har svært ved at se, men nu bruges Siri også af mange andre.

- Hej Siri. Hvor mange mennesker kan ikke læse? spørger Victoria.

- Over 700 millioner, svarer den virtuelle person.

De voksne måber. Siri er et nyt bekendtskab for dem. Også de høje, triste tal er gået deres næser forbi.

- Ingen har nået Verdensmålene, før alle har nået dem. Leave no one behind! fastslår Victoria og stritter bestemt med pegefingern.

- Langt flere kan læse nu end for 20 år siden, men du har ret, Victoria. Vi skal gøre meget mere sammen med folk over hele verden, konkluderer Kirsten – og så løber de alle fem gange rundt om legepladsen.

Miriam overhaler et par byrådsmedlemmer i sin kørestol. Victoria nærmest flyver afsted som på vinger. Ugle-vinger!

Tv med jord på næsen

Efter at have klaret posterne mødes holdene i skolegården, hvor købmanden har sørget for nødder, gulerødder og grovboller. Robotten Bubo Bubo har travlt med at servere koldt vand til alle.

Sara, Julie og Benjamin bliver interviewet til tv igen. De har været glade for den fine opbakning og gentager succesen den første torsdag i hver måned.

- Alle er velkomne, fastslår Sara, der normalt er en stille pige, men stråler som en sol over deres succes.

Lærerne Mette og Jonathan bliver også hevet ind foran kameraet.

- Hvordan fandt I på at arrangere et QR- og fitnessløb? spørger journalisten, der har jord på næsen og uglet hår. Hun har åbenbart også taget armbøjninger i skovbunden.

- Det har eleverne da selv fundet på, siger Mette.

- Indimellem skal vi lærere turde give slip og give børnene lov til at vælge, hvordan de løser opgaverne. Eleverne kan langt mere, end de selv tror, hvis vi møder dem med tillid, tilføjer Jonathan.

Mette forklarer, at eleverne under Verdensmåls-Eksperimentet selv har valgt, hvordan de vil udtrykke sig. Nogle har lavet tv og podcast, andre har budt ind med virtuelle møder, artikler og malerier.

- Takket være Verdensmåls-Eksperimentet har vi fået venskabskoler mange steder i verden. Vi lærere har en opgave med at holde venskaberne ved lige – og blive ved med at gøre skoledagene spændende, fastslår Jonathan, inden borgmesteren føler sig inspireret til at blande sig:

- Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig viden og færdigheder, så de kan fremme en bæredygtig udvikling. Jeg vil sørge for, at alle kommunens ledere, lærere og pedeller får viden om bæredygtighed, så alle vores skoler kan blive officielle Verdensmålsskoler, siger borgmesteren foran det rullende kamera.

- Vi har også lavet en sang, afbryder Benjamin begejstret.

- Eiii, må vi høre den, udbryder tv-journalisten, der kan fornemme, at en sang vil være et godt ekstra indslag i hendes udsendelse.

- Jo, hvis du lover at synge med, siger Benjamin og blinker til hende med det ene øje.

Hurtigt henter Frida og Ahmed deres guitarer, mens Omar deler kopier ud. Muligvis er han den, der synger med den klareste stemme:

'I vores fælles skønne grønne verden, findes der fattigdom og bitter sult', lyder det kraftfuldt fra det store kor.

Efter sangen bliver borgmesteren hentet frem foran tv-kameraet for sidste gang.

- Bogstaver og tal afgør, om vi får succes i livet. Eleverne på vores skole tager ansvar, og jeg er sikker på, at vi sammen kan skabe et mere bæredygtigt samfund, siger borgmesteren.

Sammen med alle de andre klapper han af de kvikke børn.

- Virv. Virv, hujer uglen begejstret på Victorias skulder.

Borgmesteren og byrådet kigger på Victoria. Igen slår hun ud med armene for at signalere, at den lyd sørme ikke kommer fra hende.

- De kan ikke se Minerva, så hvad mon de tænker om mig? grubler Victoria.

Verdensmåls-Eksperimentet og skoledagen er ovre, og der er opbrud. Alle siger pænt farvel. På vej væk hilser viceborgmester Kirsten ekstra hjerteligt på Victoria og måske også Minerva.

- Jeg er sikker på, at vi ved fælles hjælp kan sikre kvalitetsuddannelse til alle. Hvem vandt i øvrigt QR- og fitness-løbet? spørger hun nysgerrigt.

- Det gjorde vi alle sammen, smiler Victoria.

- Virv. Virv, jubler den lille ugle.

Spørg hvis du vil vide

Victoria følges med sin familie hjemad. Hun trækker cyklen og er helt udmattet efter dagens mange oplevelser. Miriam følger trop med Malte bag på.

- Vi skal se tv i aften. Måske er vi med på billederne, siger Victorias far.

- Ja, det kan kun blive en god udsendelse. Jeg synes, I har lavet et fantastisk løb. Den slags kunne vi ikke lave, da jeg gik i skole, tilføjer mor.

- Hvad snakkede du med Kirsten om til sidst, Victoria? spørger far.

- Vi snakkede om, at vi skal nå FN's Verdensmål nr. 4, siger Victoria.

- Ja, jeg vil i hvert fald have en uddannelse. Jeg vil gøre det bedre end min storebror. Når man har et handicap, er det ekstra vigtigt at vide noget, falder Miriam ind.

- Hvad vil du være? spørger Victorias mor.

- Jeg får mange gode ideer og er god til teknik, så jeg tror, at jeg vil opfinde apparater, siger Miriam.

- Må jeg godt spørge dig om, hvorfor du sidder i en kørestol? afbryder Malte.

- Det er altid en god idé at spørge, hvis du vil vide noget. Mange med handicap er trætte af, at folk undlader at spørge, siger Miriam og forklarer, at hun mistede sit ben i et trafikuheld.

Mor, der er sygeplejerske, fortæller, at der er mange typer fysiske handicap. Nogle mennesker mangler arme eller ben, andre er blinde og døve.

- Folk med handicap bliver tit set som anderledes. Nogle børn bliver desværre overset og drillet, men også mennesker uden handicap kan være uglest, siger mor.

- Uglest! Hvad betyder det? vil Victoria vældig gerne vide.

- Det betyder upopulær eller uønsket. Jeg kan huske, at jeg gik i skole med en rødhåret dreng fra et fattigt hjem. Han lugtede og blev mobbet. Når jeg tænker på det, får jeg enorm dårlig samvittighed over, at jeg ikke forsøgte at stoppe mobningen, siger mor og kigger ned i jorden.

- Jeg gik i klasse med en pige med epilepsi. Nogle gange fik hun et anfald, hvor hun lå nede på jorden og rystede, fortæller far.

- De første gange var jeg skræmt, men så forklarede læreren, hvordan vi kunne hjælpe vores klassekammerat ved at lægge hende i den rigtige stilling, siger han.

- Fik du svar på dit spørgsmål, Malte? smiler mor.

- I har altid så mange ord! siger Malte og hopper af kørestolen.

Han kan se hjem og stikker i løb. Victoria kan mærke, at uglen letter fra hendes skulder og flyver efter Malte. Minerva suser lige ind mellem mor og far. Mon den kan flyve hurtigere, end Malte kan løbe? tænker hun.

- Hov, hvad i alverden var det? Er der ugler i mosen? udbryder far forundret.

Uglen på væggen

Victoria ligger i sin seng med nattøj på. Sikke en dag! Hun har lært vildt meget, og det har været supersjovt at arbejde med Verdensmåls-Eksperimentet. Ja, og så har klassen ovenikøbet været på tv sammen med borgmesteren. Der var billeder af hendes far, der tog armbøjninger, og af viceborgmester Kirsten med jord på næsen.

Indslaget fra hendes skole var klippet sammen med billeder fra Afrika. Victoria har glemt, hvilket land det drejede sig om, men hun lagde mærke til, at oplæseren fortalte, at langt flere børn er i skole nu end for 20 år siden.

Ni ud af ti børn verden over går i skole, men der er enorme forskelle. I Danmark varer skolegangen typisk 12 år. I de fattigste lande ligger gennemsnittet på under 3 år.

- Alle skal lære at læse og regne, så der bliver færre fattige, siger Victoria højt for sig selv. Hun savner Minerva og åbner vinduet. Måske sætter uglen sig på karmen igen.

Minerva havde fuldstændig ret i det, den sagde, tænker Victoria og citerer:

'Hold dine sanser åbne. Jeg skal nok hjælpe dig og dine klassekammerater'.

Hvad uglen helt præcis har hjulpet med, svæver i det uvisse, men den har i hvert fald gjort dagen mere fantasifuld.

Far banker på døren.

- Luk øjnene! Jeg har en gave, siger han med hænderne bag ryggen.

Med lukkede øjne kan Victoria høre, at far slår søm i væggen.

- Nu må du kigge, siger han.

Victoria misser med øjnene og ser en plakat med en ugle. En sød kirkeugle kigger direkte på hende. Victoria synes, hun kan mærke Minervas fjer mod sin kind, men det må være hovedpuden, der kærtegner hende godnat.

'Uddannelse er det mest kraftfulde våben, som du kan bruge til at ændre verden', står der på plakaten.

Victoria nikker. Hun synes, hun kan høre lyden af sin ven: Virv. Virv!

Far kigger undrende på Victoria. Hun slår ud med armene for at signalere, at den lyd – stadig – intet har med hende at gøre.

- Hvordan endte din fodboldkamp i går? spørger Victoria.

- 3-1 til mit hold, smiler far.

Vi arbejder med FN's verdensmål og bakker op om Victoria & Verdensmålene:

Dansk Handicap Forbund
– et liv med lige muligheder

lekolar®

Wizkids

Nordea
INVEST

4 KVALITETS- UDDANNELSE

Sådan sikrer vi kvalitets- uddannelse til alle

Verdens 193 regeringer har i FN vedtaget 17 mål, der frem mod 2030 skal gøre Jorden til et godt sted at være for alle. 'Victoria & Verdensmålene' er en serie om de 17 mål.

I 'Uglens Univers' deltager Victoria og hendes klassekammerater i Verdensmåls-Eksperimentet. Undervejs møder de en energisk kvinde i Uganda, børn i en landsby i Indien, en familie under Verdens Tag og finner i en varm sauna. Kirkeuglen Minerva er med hele vejen.

Victoria & Verdensmålene

*'Victoria & Verdensmålene' er for børn på 9-12 år...
og deres lærere, forældre
og bedsteforældre.
Bøgerne er velegnede til
højtælæsning og diskussion.*

